

PRZEDSZKOLE INTEGRACYJNE W CHOCIANOWIE

PROGRAM ADAPTACJI DZIECKA DO PRZEDSZKOŁA

OPRACOWANIE: mgr MAGDALENA CHRZANOWSKA

CHOCIANÓW 2017r.

Preambuła

Misją Przedszkola Integracyjnego w Chocianowie jest dbanie o wszechstronny i bezpieczny rozwój każdego dziecka, a w myśl tej zasady wszystkie podejmowane przez pracowników placówki działania są dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Mając na uwadze dobro dziecka, został stworzony niniejszy program adaptacyjny, którego celem jest uwzględnienie indywidualnych potrzeb, oraz zapewnienie każdemu dziecku przekraczającemu próg naszej placówki prawidłowego rozwoju, wychowania i nauki, w atmosferze bezpieczeństwa, szacunku oraz tolerancji.

SPIS TREŚCI

<i>Wstęp</i> _____	5
--------------------	---

Rozdział I

<i>Założenia programu</i> _____	6
<i>1.1 Podstawa prawna</i> _____	6
<i>1.2 Definicja adaptacji</i> _____	7
<i>1.3 Typologia sposobów adaptacji</i> _____	8
<i>1.4 Adresaci programu</i> _____	9

Rozdział II

<i>Cele i zadania programu</i> _____	9
<i>2.1 Cele ogólne adaptacji dziecka do grupy przedszkolnej</i> _____	9
<i>2.2 Cele operacyjne programu dotyczące dziecka</i> _____	11
<i>2.3 Cele operacyjne programu dotyczące rodziców</i> _____	12
<i>2.4 Cele operacyjne programu dotyczące przedszkola</i> _____	12

Rozdział III

<i>Zadania programu</i> _____	14
<i>3.1 Zadania programu adaptacji dziecka do grupy przedszkolnej</i> __	14
<i>3.2 Czas, miejsce i działania realizowanego programu</i> _____	15
<i>3.4 Zadania nauczycieli oraz rodziców, realizowane podczas procesu adaptacji</i> _____	18

Rozdział IV

<i>Metody pracy</i> _____	20
<i>4.1 Metody realizacji zadań</i> _____	20
<i>4.2 Oczekiwane rezultaty</i> _____	21
<i>4.2 Przykładowe scenariusze zajęć i spotkań adaptacyjnych</i> _____	22
<i>4.3 Zmiany w zachowaniu dziecka w okresie adaptacji</i> _____	25

Rozdział V

<i>Charakterystyka dziecka trzyletniego</i> _____	27
<i>5.1 Rozwój poznawczy</i> _____	27
<i>5.2 Motoryka duża</i> _____	28

5.3 Motoryka mała	29
5.4 Rozwój emocjonalny	29
5.5 Rozwój społeczny	30
5.6 Osobowość	31
5.7 Rozwój mowy	31
5.8 Samodzielność	31
5.9 Lęki	32

Rozdział VI

Komunikacja	32
6.1 Przykłady komunikacji z rodzicami	32
6.2 Dobre rady	33
6.3 Wskazówki dla rodziców	33
6.4 Ewaluacja	36

Bibliografia	39
---------------------	----

Rozdział I

Wstęp

Adaptacja jest procesem dostosowania zachowania do wymogów sytuacji, oraz szansą na poznanie nowego, ciekawego świata. Zarówno rola nauczycieli, jak i rodziców w tym procesie odgrywa bardzo ważną rolę, dziecko w okresie adaptacji wymaga wsparcia i wyrozumiałości osób dorosłych, a sukcesem dobrze przeprowadzonej adaptacji jest ścisła współpraca rodziców z nauczycielami. Okres adaptacji dziecka jest jednym z najważniejszych etapów w życiu małego człowieka, nową drogą, na której stawia pierwsze samodzielne kroki, zarówno w aspekcie wychowawczym, jak i rozwojowym, mającym wpływ na funkcjonowanie dziecka w kolejnych szczeblach edukacji, oraz w jego dalszym życiu osobistym.

Wszelkie sposoby radzenia sobie w nowych sytuacjach takich jak pierwsze przekroczenie progu przedszkola, kształtowanie związanych z tym nawyków, samoocena dziecka związana ze sprawdzeniem swoich możliwości, sprawności i samodzielności decydują o postawie dziecka i jego radzeniu sobie, a także w powodzeniach podczas kolejnych nowych sytuacji życiowych (pójście do szkoły, zmiana miejsca zamieszkania, zmiana statusu rodziny - oczekiwanie na nowych członków rodziny, a niestety również coraz częstsze problemy związane z rozpadem rodziny, utrata bliskich).

Podczas procesu adaptacji, już na samym początku bardzo ważne jest pozytywne nastawienie rodziców do sytuacji zmiany, przez jakie przejdzie jego dziecko, cieszenie się razem z nim, że wchodzi ono w nowy, ważny etap. My dorośli bardzo często nie zdajemy sobie sprawy, jak bardzo wyraźnie dzieci

odczytują nasze emocje i jak duży wpływ nastroje dorosłych mają na samopoczucie i komfort dziecka. Zdarza się, że rodzic błędnie chce okazać dziecku miłość i troskę pokazując mu że martwi się rozstaniem, pozostawiając swoje ukochane maleństwo pod opieką przedszkola, tymczasem dziecko widząc zmartwienie rodzica, a nawet łzy rozstania, słysząc rozmowy rodziców o tym, że sobie nie poradzą, przestaje czuć się pewnie i zaczyna odczuwać niepotrzebny niepokój. Tak więc na rozstanie należy przygotować dziecko, ale i rodzice muszą być świadomi decyzji jaką podjęli i przygotować się emocjonalnie na rozstanie, jeśli podczas rozstania z dzieckiem trudno nam opanować emocje, należy o przyprowadzenie do przedszkola poprosić innych członków rodziny, gdyż często zdarza się że płaczący przy rozstaniach z mamą maluch, gdy przyjdzie z kimś innym, radośnie wbiegnie do sali i zacznie zabawę.

Rozdział I

Założenia programu

1.1 Podstawa prawna

Program adaptacji dziecka do grupy przedszkolnej „Witaj przedszkole” – został napisany w oparciu o:

- Ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), art. 22a.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 czerwca 2009 r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. z 2009 r. nr 89, poz. 730), § 1 i 4.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki (Dz. U. z 2002r. Nr 56, poz. 506).

Program adaptacji został opracowany na podstawie wytycznych zawartych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego, opracowań teoretycznych z zakresu pedagogiki i psychologii, a także praktyki pracy z małymi dziećmi rozpoczynającymi edukację na szczeblu przedszkolnym. Jest programem otwartym, a wskazane w nim formy jego realizacji mogą ulegać zmianom, na skutek ewaluacji, potrzeb i oczekiwań dzieci i rodziców oraz sugestii nauczycieli.

1.2 Definicja adaptacji

Założenia programu wynikają z definicji słowa „adaptacja” (wg A. P. Sperlinga) podejście psychologiczne łac. *adaptatio* - przystosowanie – zmiana wrażliwości organu sensorycznego, będąca wynikiem trwającej stymulacji; w szerszym znaczeniu – każda zmiana umożliwiająca organizmowi efektywniejsze reagowanie na otoczenie.

Adaptacja (wg W. Okonia) podejście pedagogiczne, szeroko rozumiane dostosowanie zachowania do wymogów sytuacji i środowiska, składają się na nią procesy akomodacji i asymilacji.

Zarówno w terminologii biologicznej i psychologii ewolucyjnej adaptacja oznacza mechanizm biologiczny lub psychiczny, który powstał w toku ewolucji danego gatunku. Podkreśla się jego funkcjonalność tzn., że efektem działania tego mechanizmu jest przystosowywanie się organizmu do określonego układu warunków środowiska.

Adaptacja – podejście socjologiczne, to przystosowanie się jednostki społecznej, instytucji lub grupy do nowych warunków społecznych i kulturowych.

Adaptacja dziecka w przedszkolu to pierwszy okres społeczny, w życiu dziecka, umiejętność przystosowania się do nowych warunków. W przypadku przedszkolaka to zdolność odnalezienia się w zupełnie nowej dla niego przestrzeni, poznania nowych dzieci, nowej pani, pozostania w przedszkolu bez opieki mamy czy taty.

Obowiązkiem osób dorosłych jest czuwanie nad tym, aby proces adaptacyjny przeszedł pomyślnie i by dziecko dobrze czuło się w przedszkolu przez kolejne lata.

1.3 Typologia sposobów adaptacji

a) konformizm - całkowita akceptacja przez jednostkę zarówno społecznie określonych celów kulturowych, jak i zinstytucjonalizowanych środków ich osiągnięcia;

b) innowacja – odrzucenie przez jednostkę instytucjonalnych środków i dróg osiągnięcia w pełni akceptowanych celów kulturowych, wynajdywanie nowych sposobów ich osiągnięcia i realizacji;

c) rytualizm - odrzucenie przez jednostkę istniejących celów kulturowych, przy pełnej akceptacji wszelkich norm instytucjonalnych i rutynowych sposobów działania społecznego;

d) wycofanie - odrzucenie lub rezygnacja z realizacji kulturowo wyznaczonych celów i społecznego działania;

e) bunt – odrzucenie przez jednostkę, panujących wartości oraz celów i metod ich osiągnięcia, połączone z pragnieniem zastąpienia ich nowymi wartościami i środkami.

1.4 Adresaci programu adaptacyjnego

Program adaptacji dziecka do grupy przedszkolnej „Prawidłowa adaptacja-sukcesem edukacji dziecka” adresowany jest do następujących odbiorców:

1. Dzieci.
2. Rodziców.
3. Dyrektora przedszkola.
4. Nauczycieli.
5. Personelu obsługi przedszkola.

Rozdział II

Cele i zadania programu

2.1 Cele ogólne programu adaptacji dziecka do grupy przedszkolnej

1. Prawidłowy przebieg procesu adaptacji dziecka do przedszkola w atmosferze poczucia bezpieczeństwa i szacunku.
2. Skrócenie okresu adaptacyjnego.
3. Wspomaganie dziecka w procesie przystosowania do nowych warunków przedszkolnych.
4. Zmniejszenie uczucia lęku i niepokoju związanego z pobytem dziecka w pierwszych dniach w przedszkolu.
5. Akceptacja uczuć dziecka w sytuacjach kryzysowych.

6. Wsparcie psychiczne dziecka w trudniejszych momentach życia przedszkolnego i zmian miejsc pobytu oraz zmian nauczycieli w przedszkolu.
7. Wyrabianie w dziecku orientacji czasowej, dotyczącej rozkładu dnia panującego w grupie przedszkolnej.
8. Wyrabianie poczucia przynależności dziecka do grupy przedszkolnej.
9. Tworzenie miłej i życzliwej atmosfery, podczas pobytu dziecka w przedszkolu.
10. Zachęcanie do udziału w życiu przedszkolnym, poprzez uczęszczanie do przedszkola w oczekiwaniu ciekawych zabaw i zajęć.
11. Zachęcanie do udziału w życiu przedszkolnym, poprzez zawarcie nowych znajomości i przyjaźni w grupie przedszkolnej.
12. Mobilizowanie rodziców do udzielania wsparcia psychologicznego dziecku.
13. Wsparcie rodziców poprzez ich udział w spotkaniach informacyjnych, organizowanych przez przedszkole.
14. Obniżenie stresu rodziców związanego z koniecznością oddania dziecka pod opiekę personelu przedszkola.
15. Uświadamianie rodziców o potrzebach emocjonalnych dziecka i presji w nowych warunkach przedszkolnych.
16. Świadomy udział rodziców w życiu przedszkola, w celu ujednolicenia celów wychowawczych i stworzenia atmosfery wzajemnego wsparcia i akceptacji wobec innych rodziców i personelu przedszkola.

2.2 Cele operacyjne dotyczące dziecka

dziecko:

1. Staje się nowym członkiem środowiska przedszkolnego
2. Czuje się bezpiecznie w nowym środowisku.
3. Poznaje nauczycieli i personel przedszkola.
4. Poznaje salę, oraz inne pomieszczenia przedszkolne wspólnie z rodzicami.
5. Swobodnie porusza się w sali i łazience.
6. Czuje się akceptowane i rozumiane zarówno przez rówieśników, jak i osoby dorosłe.
7. Wie, że może oczekiwać pomocy ze strony nauczycieli i personelu przedszkola.
8. Znajduje pomoc w wykonywaniu czynności samoobsługowych.
9. Odnajduje swoje miejsce w grupie przedszkolnej, wie jak wygląda jego znaczek i gdzie jest jego szafka.
10. Zna ramowy rozkład dnia i zajęć.
11. Zna przeznaczenie i sposoby korzystania z zabawek, sprzętu sportowego, oraz urządzeń terenowych, znajdujących się w salach, Sali gimnastycznej i w ogrodzie przedszkolnym.
12. Wie, że należy dbać o porządek w sali.
13. Wie, że może przynieść do przedszkola ulubioną zabawkę aby poczuć się bezpieczniej.
14. Uczestniczy w zabawach zorganizowanych przez nauczyciela wówczas, gdy chce i jest do tego gotowe.
15. Szanuje prawo innych dzieci do edukacji.
16. Szanuje prawo innych dzieci do wypoczynku.

2.3 Cele operacyjne dotyczące rodziców

1. Wiedzą jak pomóc swojemu dziecku w momencie rozpoczęcia edukacji przedszkolnej.
2. Są informowani o omawianych zagadnieniach podczas zebrań, prelekcji ze specjalistami, kontaktach indywidualnych z nauczycielami.
3. Integrują się i uczestniczą w zajęciach otwartych, dniach adaptacyjnych, uroczystościach przedszkolnych .
4. Zapoznają się z funkcjonowaniem placówki, oraz wiedzą jak będzie wyglądał pobyt ich dziecka w przedszkolu.
5. Poznają organizację przedszkola – nauczycieli, personel obsługi pracujący w danej grupie, godziny pracy przedszkola, godziny przyprawiania i odbierania dzieci, rozkład dnia, godziny posiłków, zajęcia dodatkowe, zwyczaje przedszkolne, wyprawkę przedszkolaka.
6. Zapoznają się i przyjmują do wiadomości procedury obowiązujące w przedszkolu.
7. Budują wzajemne zaufanie z nauczycielami, pracownikami i innymi rodzicami.
8. Obserwują możliwości i relacje dziecka w grupie rówieśniczej.
9. Informują nauczyciela o indywidualnych oraz specyficznych potrzebach dziecka.

2.4 Cele operacyjne dotyczące przedszkola - dyrektora, nauczycieli, personelu obsługowego

Dotyczące dyrektora

1. Czuwa nad prawidłowym przebiegiem procesu adaptacji.
2. Informuje na bieżąco nauczycieli i rodziców o prowadzonych działaniach na rzecz adaptacji dziecka.

3. Przekazuje informacje o organizacji pracy i funkcjonowania placówki.
4. Zapoznaje rodziców z prawami i obowiązkami, dotyczącymi prawidłowego przebiegu procesu adaptacji dziecka do przedszkola.
5. Nadzoruje realizację zadań i programu przedszkola.

Dotyczące nauczycieli

1. Współpracują z dyrektorem placówki, oraz innymi nauczycielami realizując prawidłowy przebieg procesu adaptacji.
2. Nawiązują kontakty z rodzicami dzieci nowoprzyjętych do przedszkola.
3. Wspólnie z dyrektorem prowadzą spotkania, oraz prelekcje dotyczące adaptacji.
4. Na bieżąco aktualizują swoją wiedzę merytoryczną, dotyczącą omawianych zagadnień.
5. Prowadzą dla dzieci i rodziców: zajęcia otwarte, zebrania i rozmowy indywidualne.
6. Dbają o atmosferę akceptacji i dobrego samopoczucia dziecka w przedszkolu.
7. Prowadzą bieżącą obserwację dziecka, prowadzą jej dokumentację, o jej efektach informują nauczycieli.
8. Uwzględniają i szanują potrzeby dziecka.
9. Wspierają dzieci i rodziców w każdej sytuacji wymagających ich pomocy.
10. Dbają o prawidłowy rozwój dziecka a aspekcie emocjonalnym, społecznym i umysłowym.
11. Są mentorami rodziców i służą wsparciem i fachową wiedzą w rozwiązywaniu problemów związanych z sytuacją wychowanków.

Dotyczące personelu obsługowego

1. Wspomagają nauczycieli w prawidłowym przebiegu procesów adaptacji.
2. Pomagają nauczycielom w realizowaniu zadań dydaktyczno-wychowawczych.
3. Okazują dzieciom i rodzicom życzliwość, oraz pomoc.
4. Pomagają dzieciom w czynnościach samoobsługowych.
5. Wraz z nauczycielem czuwają nad bezpieczeństwem dzieci.
6. Dbają o czystość zabawek, sprzętu na terenie przedszkola.

Rozdział III

Zadania programu

3.1 Zadania programu adaptacji dziecka do grupy przedszkolnej

1. Zapewnienie dziecku komfortu psychicznego, poczucia bezpieczeństwa i pełnej akceptacji.
2. Stwarzanie możliwości nawiązywania kontaktów rówieśnikami, nauczycielami, personelem przedszkola.
3. Wspieranie dziecka w procesie opiekuńczym, dydaktycznym i wychowawczym podczas pobytu w przedszkolu.
4. Budowanie pozytywnego obrazu własnej osoby.
5. Rozwijanie samodzielności.
6. Rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej dziecka.
7. Wspomaganie rozwoju emocjonalnego i psychofizycznego dziecka.
8. Wyrabianie więzi ze środowiskiem przedszkolnym.
9. Angażowanie rodziny dziecka w proces jego adaptacji.

3.2 Czas, miejsce i działania realizowane podczas spotkań adaptacyjnych.

Marzec - dzień otwarty dla dzieci i rodziców

W wyznaczonych przez dyrektora przedszkola dniu rodzice wraz z dziećmi przychodzą zapoznać z pomieszczeniami przedszkola (salami zajęć, łazienkami, szatnią, korytarzami, salą gimnastyczną, placem zabaw). Podczas spotkania nauczyciele udzielają wyczerpujących informacji zgłaszającym się rodzicom, na temat funkcjonowania placówki. To moment nawiązania pierwszych rozmów i pierwszego kontaktu z dzieckiem oraz okazja zapoznania się z nowymi koleżankami i kolegami podczas zabaw. W tym terminie składane są wnioski o przyjęcie dziecka do danej placówki przedszkolnej.

Marzec – miesiąc rekrutacji i zapisów dzieci do przedszkola.

W miesiącu marcu rozpoczyna się proces rekrutacji dzieci do przedszkola na nadchodzący rok szkolny. Dyrektor przedszkola wraz z nauczycielami udzielają informacji dotyczących oferty programowej placówki, realizowania programów i projektów, oraz innych informacji dotyczących funkcjonowania przedszkola. Ukazuje się informacja na temat naboru na stronie internetowej przedszkola.

Kwiecień – pierwsze wyniki naboru do przedszkola

Dyrektor placówki powołuje komisję rekrutacyjną, która odpowiada za prawidłowy przebieg procesu, sporządza listę dzieci zakwalifikowanych, a na tablicy ogłoszeń

placówki wywiesza informację na temat wyników naboru w pierwszym procesie rekrutacyjnym. Rodzice składają deklarację woli uczęszczania dziecka do przedszkola.

Czerwiec – spotkanie edukacyjno-informacyjne dla rodziców dzieci nowoprzyjętych do przedszkola

W miesiącu czerwcu zorganizowane zostaje zebranie informacyjne, dla rodziców dzieci nowoprzyjętych do przedszkola, podczas którego zostaje przedstawiony rodzicom personel przedszkola, wraz ze specjalistami i nauczycielami przewidzianymi do prowadzenia nowoprzyjętych grup przedszkolnych. Dyrektor przedszkola przedstawia rodzicom zasady funkcjonowania placówki, szczegółową ofertę edukacyjną, zasady płatności, oraz ramowy rozkład dnia przedszkolnego. Nauczyciele, oraz specjaliści przygotowują prelekcje na tematy związane z adaptacją, oraz z przygotowaniem dziecka do przedszkola (tzw. dojrzałości dziecka). Podczas prelekcji rodzice zostają poinstruowani jak kształtować nawyki nowego przedszkolaka, jak je przygotować do rozpoczęcia edukacji przedszkolnej pod względem emocjonalnym, społecznym, oraz samoobsługi.

Sierpień – spotkania, zajęcia adaptacyjne organizowane przez przedszkole w dniach poprzedzających rozpoczęcie roku szkolnego

W ostatnim tygodniu poprzedzającym rozpoczęcie roku szkolnego organizowane są zajęcia adaptacyjne, które mają na celu przygotowanie i podtrzymanie ciągłości edukacji przedszkolnej. W pierwszym dniu zajęć adaptacyjnych dzieci przychodzą do przedszkola z jednym z rodziców, lub opiekunów, a celem zajęć jest zapoznanie dzieci z wychowawcami i personelem obsługi, zapoznanie z szatnią, kącikami tematycznymi w grupie, łazienką. Obecność rodziców w tym dniu wspomaga rozwój psychoruchowy dziecka przez bliski kontakt emocjonalny z dzieckiem, nie czuje się ono porzucone i samotne, ale oswaja się z nowo poznanymi wychowawcami, rówieśnikami, oraz pomieszczeniami. Dzięki zajęciom adaptacyjnym, w pierwszych dniach września dzieci, będąc już „same”, łatwiej

orientowały się w przestrzeni i funkcjonowaniu przedszkola. Podczas spotkania przeprowadza się różnorodne zajęcia tematyczne, dotyczące integracji. Dzieci poznają kąciki tematyczne, korzystają ze sprzętów i zabawek, uczą się sprzątać salę przedszkolną, korzystać z łazienki. Te działania mają przygotować dziecko do określonego, stałego rytmu dnia obowiązującego w przedszkolu.

Sierpień - przygotowanie i organizacja sali dla grupy dzieci nowoprzyjętych.

Ład i porządek panujący w otoczeniu dziecka przekładają się na wewnętrzne uporządkowanie dziecka. Świat dziecka powinien być uporządkowany, estetyczny i logicznie zorganizowany, wszystko po to, aby dać możliwość dziecku prawidłowego funkcjonowania. Wychowawcy grupy, wraz z personelem obsługi przygotowują salę dydaktyczną, tworzą kąciki tematyczne, a w myśl utrzymania porządku oraz znalezienia przez dziecko swojego miejsca w sali, każdemu dziecku przypisuje się jego określone, niezmiennie miejsce, zarówno w szatni, jak i przy stole, zaznaczając je indywidualnym znaczkiem lub imiennym podpisem.

Wrzesień - pierwszy samodzielny dzień w przedszkolu

Podczas pierwszego dnia w przedszkolu dziecko wybiera sobie znaczek, który zostaje umieszczony na jego szafce i krzeselku. Każdy nowy przedszkolak dostaje swojego „przyjaciela” maskotkę, przytulankę na cały okres edukacji przedszkolnej. Dziecko dostaje zadanie, a mianowicie zostaje poinformowane, że jego „przyjaciel” chce przychodzić co dzień do przedszkola, a jego obowiązkiem jest przyprowadzić swego „przyjaciela” na kolejny dzień pobytu w przedszkolu. „Przyjaciel” jest elementem łączącym dom i przedszkole, zostaje zabierane do domu, by kolejnego dnia wrócić do przedszkola.

Wrzesień - zebranie organizacyjne dla rodziców.

Podczas tego spotkania zostają przypomniane rodzicom sprawy organizacyjne tj.: zapoznanie z obowiązującymi procedurami, zasadami funkcjonowania placówki, poznanie szczegółowej, aktualnej oferty edukacyjnej, zasadami płatności,

warunkami zwolnienia z uiszczanych opłat, ubezpieczeniem, wyprawką, ramowym rozkładem dnia przedszkolnego, zasadami zgłaszania nieobecności dziecka w przedszkolu, postępowaniem w przypadku nagłej choroby dziecka), zapoznaniem z obowiązującą w placówce Polityką ochrony dzieci przed krzywdzeniem. Następnie z pośród rodziców wybierany jest przedstawiciel do Rady Rodziców, oraz tzw. „trójka klasowa” której zadaniem jest ścisła współpraca z nauczycielami grupy. Zawierane są umowy z rodzicami, uzupełniane są niezbędne dokumenty związane z funkcjonowaniem dziecka w przedszkolu, oraz wypełniane ankiety ewaluacyjne, dotyczące spotkań adaptacyjnych.

Listopad Uroczystość przedszkolna - Pasowania na Przedszkolaka.

Po wstępnym okresie adaptacji wychowawcy grup przygotowują dzieci do pierwszej publicznej prezentacji umiejętności dzieci tzn. „Pasowanie na Przedszkolaka”, podczas którego następuje oficjalne włączenie dziecka do grona przedszkolaków. W uroczystości pasowania uczestniczy rodzina dziecka, a przewodniczy jej dyrektor placówki.

Dyplom awansu - przejścia do starszej grupy przedszkolnej.

Dzieci podczas uroczystości kończącej rok szkolny dostają dyplomy ukończenia edukacji przedszkolnej i promocji do kolejnej, starszej grupy przedszkolnej.

3.3 Zadania dla nauczycieli, oraz rodziców

Nauczyciel:

1. Nawiązuje kontakt z rodzicami.
2. Dostarcza wiedzy merytorycznej rodzicom oraz udziela wsparcia psychopedagogicznego.

3. Organizuje i przeprowadza zajęcia dla dzieci, inicjuje zabawy indywidualne.
4. Organizuje zebrania, zajęcia otwarte, uroczystości przedszkolne .
6. Współpracuje z innymi nauczycielami i personelem obsługi, w celu wzajemnych, pozytywnych oddziaływań sprzyjających udanemu przebiegowi procesu adaptacji dziecka.
7. Prowadzi wnikliwą obserwację dziecka, oraz dokumentację potwierdzającą jej przebieg.

Rodziec:

1. Poznaje możliwości rozwojowe dziecka trzyletniego.
2. Współpracuje z nauczycielami w celu obniżenia poziomu lęku u dzieci spowodowanych zmianami w związku z pójściem do przedszkola.
3. Informuje nauczyciela o indywidualnych i specyficznych potrzebach dziecka (diety, choroby, itp.).
4. Rozumie i szanuje specyfikę pracy nauczycieli, oraz personelu przedszkola.
5. Dbą o wspólne dobro dziecka uwzględniając sugestie merytoryczne nauczycieli.
6. Przygotowuje się emocjonalnie do rozstania z dzieckiem na czas pobytu w przedszkolu.
7. Kształtuje u dziecka niezbędne umiejętności pozwalające mu na sprawne funkcjonowanie w przedszkolu (fizjologicznych, samoobsługowych, psychofizycznych).

8. Otacza dziecko miłością i spokojem - dba o wspólnie spędzany czas, stawia rozsądne wymagania, rozmawia o uczuciach.

9. Uczestniczy wraz z dzieckiem w zajęciach adaptacyjnych, by wspierać je emocjonalnie i dbać o jego poczucie bezpieczeństwa.

Rozdział IV

Metody działań

4.1 Metody realizacji zadań podczas pracy z dzieckiem w okresie adaptacji.

Do pracy z dziećmi dobiera się metody pracy, adekwatne do możliwości rozwojowych i poznawczych dzieci oraz zgodne z zasadami gwarantującymi poczucie bezpieczeństwa małego dziecka. Wyróżniamy następujące metody pracy dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczej stosowane w przedszkolu:

- metoda samodzielnych doświadczeń, oparta na inicjatywie własnej dziecka;
- metoda zajęć praktycznych;
- metoda odtwarzania;
- metoda zabawy;
- metoda odtwórcza;
- metoda oglądowa oparta na obserwacji i pokazie;
- metoda gier planszowych;
- metoda Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne;

- pedagogika zabawy wg. KLANZA;
- opowieść ruchowa,
- metoda projektu;
- elementy arteterapii;

Wymienione metody są namiastką pracy i stanowią doskonałe wprowadzenie do dalszych działań edukacyjnych. Wpływają na pełniejszą aktywizację dzieci, rozwijają aktywność twórczą oraz wspomagają nawiązywanie prawidłowych relacji interpersonalnych.

4.2 Oczekiwane rezultaty

1. Dzieci rozpoczynają edukację przedszkolną z dużym zainteresowaniem i w poczuciu bezpieczeństwa.
2. Znają imiona nauczycieli – wychowawców, oraz kolegów i koleżanek z grupy przedszkolnej.
3. Znają rozkład kątek tematycznych znajdujących się w Sali, wiedzą gdzie znajduje się łazienka, oraz szatnia, rozpoznają swoją szafkę, miejsce przy stoliku.
4. Zazwyczaj dobrze znoszą rozstanie z rodzicami lub opiekunami.
5. Integrują się z innymi dziećmi.
6. Rodzice chętnie współpracują z nauczycielami, oraz personelem placówki w celu poprawy funkcjonowania dziecka w przedszkolu.
7. Zarówno rodzice jak i dzieci mają zapewnione poczucie bezpieczeństwa.

4.3 Przykładowe scenariusze zajęć i spotkań adaptacyjnych

Program spotkania adaptacyjnego nr 1

Temat: „Jak miło i przyjemnie jest bawić się razem”

Cele:

- nawiązanie kontaktu z dziećmi i ich rodzicami,
- oswojenie dzieci z nowym otoczeniem, nauczycielką , pomocą nauczyciela, innymi pracownikami przedszkola,
- wzbudzenie zaufania do nauczyciela,
- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa podczas pobytu w przedszkolu,
- wprowadzenie miłej i przyjaznej atmosfery, pełnej radości i zaufania,
- ułatwienie dzieciom przekroczenia progu przedszkole /dom,
- zmniejszenie lęku i eliminowanie stresu u dzieci i ich rodziców przed nowym i nieznanym otoczeniem,

Przebieg zajęć:

1. Przywitanie dzieci i rodziców. Sprawdzenie listy dzieci.
2. Zabawa powitalna w kręgu: Dzieci, rodzice i nauczyciele siedzą w kole. Nauczyciel recytuje treść powitanki, rodzice z dzieckiem powtarzają, pamiętając o odpowiednich gestach:
3. Wszyscy są, witam was, zaczynamy, już czas, jestem ja, jesteś ty, raz, dwa, trzy.”
4. Zabawa integracyjna „Piłka przyjaźni”. Rodzice wraz z dziećmi stoją w kole (rodzic za dzieckiem). Nauczycielka mówi swoje imię i rzuca piłkę do dziecka, np. jestem Agnieszka i lubię lody... Para, która złapie piłkę odrzuca innemu dziecku i przedstawia się mówiąc co lubi dziecko. Zabawa trwa do momentu prezentacji wszystkich uczestników.

5. Zabawy ruchowe metodą W. Sherborne

„Witanie się różnymi częściami ciała”

„Kołyska”- rodzic siedzi na podłodze, dziecko wtulone pomiędzy nogi i ręce; delikatnie się kołyszą.

„Tunel”- rodzice stoją po obwodzie koła robiąc z nóg tunel, dzieci przechodzą kolejno pod tunelem.

„Taniec robotów”- dziecko staje na nogach dorosłego i wspólnie tańczą w rytm muzyki.

„Plecaki”- rodzic i dziecko siedzą tyłem do siebie i pocierają się wzajemnie plecami.

„Skała”- rodzic siedzi mocno podparty o podłogę, a dziecko stara się przesunąć skałę.

Zabawy ruchowe przy piosence „Misie szare”. Dzieci tańczą z rodzicami, śpiewając piosenkę i naśladując ruchy misiów:

6. Zabaw z chustą animacyjną

- „Kolorowe motyle”- dzieci – motyle wykonują polecenia: przebiegają pod chustą, siadają na chuście.

- „Szukaj koloru”- chusta leży na podłodze, na hasło: „siadamy na trawce”- dzieci siadają na kolorze zielonym, „kąpiemy się w jeziorze”- siadają na kolorze niebieskim, „opalamy się na żółtym piasku”- na żółtym, „wączamy czerwone kwiatki”- na czerwonym.

- „Sztorm” - Uczestnicy wrzucają na chustę lekkie zabawki (pluszowe maskotki, piłeczki) i jednocześnie, wachlując chustą, podrzucają je do góry. Starają się tak wachlować chustą, aby zabawki nie wypadły na zewnątrz.
- „Fala” - Grupa wachluje chustą, na której leży, bądź siedzi, jedno lub kilkoro dzieci. Zmieniamy wielkość fal: małe, średnie i duże (sztormowe).

7. Masażyk relaksacyjny dreszczyk
8. Zabawy swobodne w kąciakach tematycznych.
9. Pożegnanie dzieci i rodziców. Zaproszenie dzieci na kolejny dzień.

Program spotkania adaptacyjnego nr 2

Temat: „Jak miło i przyjemnie jest bawić się razem”

Cele:

- rozwijanie ekspresji plastycznej dzieci;
- utrwalanie rozkładu pomieszczeń przedszkola;
- integracja z nauczycielami pracującymi w grupie;
- integracja z rówieśnikami;
- rozwijanie samodzielności;

1. Zbieranie się dzieci, przywitanie się z innymi,
2. Spotkanie w kole, powitanie piosenką „Wszyscy są...”, utrwalenie melodii i gestów,
3. Adaptacja dziecka do przedszkola – sukcesem edukacji dziecka.

4. Zabawa „Echo” – utrwalająca znajomość imion;
5. Zabawa dramowa – „Co będziemy robić w przedszkolu?”
6. Zapoznanie z kącikami w sali przy piosence „Jedzie pociąg z daleka”
7. Zabawy swobodne w kącikach tematycznych.
8. Zabawa „ Balonik”. Wszyscy trzymają się za ręce, tworzą koło. Wypowiadają słowa wierszyka i jednocześnie cofają się, koło robi się coraz większe, aż się rozpada- dzieci upadają na podłogę.

„ Baloniku mój malutki,

Rośnij duży okrągłutki,

Balon urósł, że aż strach,

Przebrał miarę, zrobił trach...”

9. Zabawa plastyczna- ozdabianie sylwetki balonika. Prezentacja wykonanych prac.
10. Pożegnanie dzieci i zaproszenie na kolejny dzień zajęć adaptacyjnych.

4.4 Zmiany w zachowaniu dziecka

Sposób prowadzenia rozmowy dziecka z rodzicem, zdarza się, że dziecko nieśmiało i wycofane zacznie opowiadać o tym co wydarzyło się w przedszkolu. Warto z uwagą wysłuchać tych opowieści gdyż są zaproszeniem do świata przeżyć dziecka, w innym wypadku dziecko nie będzie chciało opowiadać o dniu spędzonym poza domem, co zdarza się dość często, ale to wcale nie świadczy to o tym, że jest mu w przedszkolu źle albo nieciekawie, po prostu może być zmęczone. My również nie lubimy być wypytywani, na przywitanie dziecka powiedz mu jak bardzo je kochasz i że cieszysz si że resztę czasu spędzicie razem, takie podejście może być kluczem do otwarcia i rozmowy z dzieckiem.

Zmiana nawyków w zakresie zabawy i odpoczynku - dziecko może zgłaszać potrzebę drzemki w ciągu dnia. Poranne wstawanie i emocje związane ze zmianą otoczenia sprawiają, że dziecko potrzebuje więcej snu, należy zachowywać stałe godziny snu i stały rytm dnia (jeśli dziecko śpi w przedszkolu, w weekend też niech ma taką możliwość).

Dziecko może sprawdzać konsekwencję rodzica w utrzymaniu decyzji o uczęszczaniu do przedszkola. Płacz i wymyślanie przedziwnych historyjek jest częstym sposobem wymuszenia możliwości pozostania w domu będzie. Niepokojących historii należy dokładnie wysłuchać i weryfikować, jeśli coś nas niepokoi, porozmawiać o tym z nauczycielką.

Zmiana w zakresie samoobsługi w domu - dziecko, od którego w przedszkolu wymaga się samodzielności i przestrzegania zasad, w domu na odwrót będzie pragnęło wyręczenia go z obowiązków, lub czynności samoobsługowych, oraz udawało nieporadność. W takiej sytuacji należy dziecko chwalić nawet za najdrobniejsze sukcesy i nie wyręczać go w tym, co już potrafiło do tej pory. Pomóc należy wtedy, gdy rzeczywiście dana czynność przerasta możliwości dziecka, albo widzimy, że poziom zmęczenia osiągnął taki stan, że nic już nie da się wyegzekwować.

Należy pamiętać, że rodzice są dla dziecka najważniejsi na świecie. To, w jaki sposób dorośli podejną do procesu adaptacji dziecka w przedszkolu, będzie miało ogromny wpływ zarówno na jego komfort psychiczny, jak i poczucie bezpieczeństwa w nowej sytuacji. Adaptacja dziecka w przedszkolu to bardzo ważny proces, bo to od niego zależy, jak będzie czuło się dziecko w przedszkolu w kolejnych latach.

Rozdział V

Charakterystyka rozwoju dziecka trzyletniego

5.1 Rozwój poznawczy

Wiek przedszkolny to okres najistotniejszych przemian rozwojowych w życiu małego człowieka dokonujących się we wszystkich jego sferach. Dzieci trzyletnie znajdują się w pierwszej fazie okresu przedszkolnego, w którym dokonują się dynamiczne i intensywne przemiany rozwojowe. Do najbardziej dynamicznie rozwijających się sfer dziecka należą:

- rozwój fizyczny i motoryczny;
- rozwój procesów poznawczych;
- rozwój emocjonalny;
- rozwój społeczny;
- rozwój osobowości.

U dzieci trzyletnich następuje intensywny rozwój sfery poznawczej. Funkcje psychiczne nie są w pełni rozwinięte, ani też ukształtowane. Zarówno myślenie, mowa i spostrzeżenia są ściśle związane z działaniem. Charakterystyczne jest więc tutaj tzw. myślenie sensoryczno – motoryczne, dziecko potrafi rozwiązać zadania, gdy ma bezpośredni kontakt z różnorodnymi przedmiotami w działaniu samodzielnym lub też przy pomocy osoby dorosłej, otaczający świat poznaje wielozmysłowo – polisensorycznie, a najważniejsze, pierwsze miejsce zajmują spostrzeżenia wzrokowe. Źródłem wrażeń trzylatka jest także i to co dzieje się wewnątrz organizmu. Bardzo ważną rolę spełnia też słuch. Zaczyna odróżniać kolory, choć jeszcze nie potrafi ich nazwać. W swoim spostrzeganiu kieruje się

najpierw barwą, a potem kształtem przedmiotów. U dziecka trzyletniego możemy zauważyć początki zainteresowań muzycznych. Trzylatek potrafi zaśpiewać piosenkę, czy rozpoznać odgłosy z najbliższego, znanego mu otoczenia. Uwaga i pamięć mają charakter mimowolny; skoncentrowana jest na silnych i atrakcyjnych bodźcach. Dziecko zmienia często przedmioty, zainteresowania, przerywa rozpoczęte czynności. W rozwoju orientacji ważną rolę trzylatka w otaczającym go świecie odgrywa mowa. Jest ona bezpośrednio związana z wrażeniami i spostrzeżeniami. Dziecko w wieku trzech lat zna około 1000 słów i wykazuje tendencje do tworzenia neologizmów. W szybkim tempie następuje rozwój mowy i myślenia trzylatka, co powoduje, że jego zabawy stają się urozmaicone i złożone, Dziecko 3-letnie wie: jaką ma płeć – czy jest chłopcem, czy dziewczynką, jak ma na imię, wie, że jest dzieckiem a nie dorosłym. Potrafi dostrzec regularność: uczy się i rejestruje to, co powtarzalne. Zauważa porządek i chaos, piękno i brzydotę, rytm i melodię. Poznaje najbliższą rzeczywistość. Kojarzy porządek oraz cykliczność wykonywania czynności w życiu codziennym. Podejmuje zabawy tematyczne: bawi się dom, w lekarza, prowadzi samochód itp. Spostrzega przeciwieństwa: jasno-ciemno, ciężki- lekki, suchy-mokry itp. Uczy się przez naśladowanie: gesty, postawy, mimika twarzy. Potrafi nauczyć się krótkiego wiersza, piosenki, powtórzyć po kolei dwie liczby. Uwaga jest chwilowa, krótkotrwała i przerzutna. Nie jest w stanie skupić się dłużej na jakiejś czynności. Koncentruje się przez pół godziny na rysowaniu, układaniu klocków, zabawie samochodami. Ma słabą orientację przestrzeni, nie ma poczucia czasu. Pamięta imiona osób nieobecnych, rozpoznaje bliskich po kilku miesiącach rozłąki.

5.2 Motoryka mała

Trzylatek rysuje kreski pionowe, poziome, kółka, krzyżyki, używając wyobraźni tworzy bazgroły. Wznosi budowle z klocków, buduje mosty. Potrafi posługiwać się sztuczkami, próbuje ciąć nożyczkami.

5.3 Motoryka duża

Dziecko 3-letnie potrafi biegać, skakać, schodzić po schodach, kopać i rzucać piłkę. Coraz sprawniej wykonuje czynności dnia codziennego (np.: zwinne się wspina, pokonuje przeszkody, stoi lub skacze na jednej nodze)

5.4 Rozwój emocjonalny

Istotną rolę w procesie adaptacji dziecka trzyletniego do przedszkola stanowi rozwój emocjonalny. Pojawiające się trudności w przystosowaniu do nowego środowiska spowodowane są chwiejnością uczuciową i dużą wrażliwością dziecka. Reakcje dziecka są gwałtowne i krótkotrwałe, a ich siła i czas są niewspółmierne do przyczyn, które je wywołały. Trzylatek potrafi złościć się i płakać, a za chwilę jest spokojny i roześmiany. Spokój, czułość oraz zaspokajanie szczególnie potrzeby bezpieczeństwa to czynniki, które najbardziej wpływają na rozwój emocjonalny dziecka. Podając za C. Lee „dziecko trzyletnie jest kochające, towarzyskie, przyjazne, ugodowe i łatwo ulega sugestiom innych. Z łatwością przyjmuje relacje i cechy charakteru osób dorosłych”. Nie potrafi ukrywać i tłumić uczuć, a więc odzwierciedlają się one w jego zachowaniu, co świadczy o jego impulsywności, zmienności uczuć, oraz skłonności do wyładowywania swoich afektów. Emocje trzylatka często przechodzą ze skrajności w skrajność, emocje szybko się wytwarzają, ale też szybko gasną. Dziecko niemal w jednej chwili potrafi przejść od śmiechu do łez. Raz jest pogodne i wesołe, to znów niespokojne albo zasmucone czy zatroskane. Dziecięcą zmienność uczuć nazywamy labilnością uczuciową. Trzylatek łatwo traci poczucie bezpieczeństwa, okazując to płaczem, ciągle szuka uwagi i okazania miłości, umacnia swoje ja, walcząc o swoją autonomię. Układ nerwowy trzylatka jest niestabilny i delikatny, dziecko jest nieodporne na zmęczenie, wysiłek fizyczny i hałas, dlatego potrzebuje snu w ciągu dnia, aby zregenerować siły.

5.5 Rozwój poznawczy

Rozwój społeczny dziecka trzyletniego dotyczy jego kontaktów społecznych, jakie nawiązują w domu, oraz poza nim. Dziecko wykazuje egocentryzm, gdyż wszystkie jego działania kierowane są dążeniem do zaspokojenia potrzeb. W pierwszym rzędzie potrzebę zaspokojenia kontaktów społecznych dziecko realizuje poprzez przebywanie z matką, w czasie rozłąki bardzo za nią tęskni, co okazuje niepokojem, płaczem. Podczas obserwacji dzieci trzyletnich zauważa się, że nawet przebywając razem w większej grupie dzieci nie bawią się razem, ale obok siebie, nawiązując ze sobą tylko krótkie kontakty werbalne, chętnie naśladuje inne, szczególnie dorosłe osoby, w stosunku do rówieśników wykazuje minimalne uspołecznienie, dlatego zaleca się pobyt dziecka w przedszkolu i integrację z rówieśnikami, gdyż podczas zabaw grupowych dziecko uczy się zaspokajać nie tylko potrzeby własne, ale i innych. Uczy się postępowania zgodnego z obowiązującymi normami społecznymi, oraz wypełniania przez siebie powierzonych mu ról społecznych. Dziecko uczy się poruszać w świecie samodzielnie, zaznaczając swoją odrębność, rozgranicza między: ja, moje – ty, twoje. Chętnie wykonuje różne czynności samodzielnie, by osiągnąć sukces w tym co robi – próbuje samo jeść, założyć samodzielnie czapkę itp.

Przedszkole to nowe miejsce, które może wywoływać w dziecku różne emocje, są trzylatki, które są w pełni gotowe do podjęcia edukacji przedszkolnej, ale też i takie, które nie są jeszcze gotowe na pójścia do przedszkola, gdyż uczucie lęku jest takie silne, że blokuje w dziecku chęć poznania nowego otoczenia, jest silnie skoncentrowane na tym, aby opanować swój smutek i tęsknotę za bliskimi. Gotowość podjęcia edukacji przedszkolnej jest zależne także od rozwoju społecznego dziecka, gdyż każde jest inne i rozwija się we własnym, indywidualnym tempie.

5.6 Osobowość

W wieku przedszkolnym zaczyna kształtować się osobowość dziecka, formuje się struktura „Ja”, oraz odrębność osobowościowa. Słaba świadomość własnych możliwości w nowych okolicznościach sprawia, że dziecko ma utrudnione przystosowanie się do środowiska, należy więc je wspierać, często mówiąc mu o jego wartościach i możliwościach, aby pewniej i łatwiej pokonywało trudności. Dzieci wchodzą w okres średniego dzieciństwa z całkowitą świadomością własnej odrębności. Zaczyna się rozwijać obraz własnej osoby, na który składają się: imię, posiadane rzeczy, codzienne zachowania.

5.7 Rozwój mowy

Około 3 r. ż. Dziecko zaczyna używać zaimków osobowych „ja”, „mnie”. Zna około 1000 – 1500 słów. Nie potrafi opowiadać zdarzeń, ani wyjaśnić tego, co widzi zgodnie z zasadami przyczynowości. Jest zainteresowany językiem. Coraz płynniej się nim posługuje i coraz lepiej jest rozumiany przez innych.

5.8 Samodzielność

Dziecko 3-letnie dąży do samodzielności („ja sam”), ale trzeba mu pomagać przy tych próbach, oraz je wspierać, błędem jest wyręczanie dziecka w codziennych czynnościach, w którym ono same chce być samodzielne i podejmuje próby pokonywania trudności. Potrafi założyć bieliznę, spodnie, bluzkę, piżamkę, buty, oraz kurtkę. Uczy się sam jeść łyżką i widelcem, pić z kubka lub szklanki. Nie wiąże sznurówek, czasem zapina guziki. Dlatego buty na rzepy i ubrania na zatrzaski są bardziej praktyczne. Sznurówki i skomplikowane zamki sprawiają, że dziecko czuje się nieporadne i niechętnie zakłada ubranie. Trzylatek zgłasza

potrzeby fizjologiczne, ale czasem wymaga jeszcze pomocy w toalecie. Pomaga w porządkowaniu otoczenia, sprzątaniu, oraz odkładaniu zabawek na miejsce.

5.9 Lęki

U trzylatka dominują lęki wizualne – potwory, czarownice, ciemność. Boi się zjawisk przyrody (wiatr, deszcz, burza), oraz nagłych zdarzeń, obcych ludzi, rozstania z najbliższymi, gdy zmienia swoje miejsce otoczenia czuje się niepewnie.

Rozdział VI

Komunikacja

6.1 Przykłady komunikacji z rodzicami

Pójście do przedszkola to wielka zmiana dla dziecka, wyrwanie go z jego dotychczasowego świata. Adaptacja dziecka do przedszkola jest to sytuacja wzbudzająca silne emocje, dlatego też ważne jest, by moment przekroczenia progu dom – przedszkole, przebiegał najłagodniej w atmosferze bezpieczeństwa i otworzenia na potrzeby dziecka. W trosce o prawidłowy rozwój emocjonalny dziecka, w przedszkolu organizowany jest tydzień adaptacyjny, którego głównym celem jest ułatwienie nowoprzyjętym do przedszkola dzieciom, startu przedszkolnego poprzez wspomaganie i ukierunkowanie rozwoju dziecka w aspekcie społecznym zgodnie z jego możliwościami rozwojowymi.

6.2 Dobre rady dla rodziców

Sposoby Przygotowania Dziecka- Im Więcej Ich Wykorzystasz Tym Lepiej:

- zapoznanie z przedszkolem- oglądanie sal, ogrodu przedszkolnego, zabawek, krótki kontakt z przyszłym nauczycielem i dziećmi, omówienie planu dnia i przedszkolnych zwyczajów;
- rozmowy o przedszkolu ze znajomym dzieckiem, które lubi chodzić do przedszkola;
- czytanie opowiadań, których bohaterowie chodzą do przedszkola;
- opowieści rodziców jak to było, gdy oni chodzili do przedszkola;
- uświadomienie dziecku zalet przedszkola- wielu nowych kolegów do zabawy, dużo zabawek i zabaw, które zna nauczycielka, poznanie nowych piosenek i wierszyków;
- wspólne z dzieckiem kupowanie obuwia i worka, potrzebnych przyszłemu przedszkolaków;
- ćwiczenie z dzieckiem czynności samoobsługowej – ubierania się, jedzenia, samodzielności podczas czynności higienicznych;
- uczestniczenie w zebraniu rodziców dzieci nowo przyjętych do przedszkola, nawiązanie kontaktów z rodzicami dzieci podczas dni adaptacyjnych.

6.3 Wskazówki dla rodziców

1. Nie przeciągaj pożegnania w szatni, pomóż dziecku rozebrać się, pocałuj je i wyjdź, przekazując dziecko nauczycielowi.

2. Nie zabieraj dziecka do domu, kiedy płacze przy rozstaniu; jeśli zrobisz to choć raz, będzie wiedziało, że łzami można wszystko wymusić.
3. Nie obiecuj: jeśli pójdziesz do przedszkola, to coś dostaniesz; kiedy będziesz odbierać dziecko, możesz dać mu maleńki prezent, ale nie może to być forma przekupywania, lecz raczej nagrody. Z czasem ten bodziec stanie się zbędny.
4. Kontroluj co mówisz. Zamiast: „już możemy wracać do domu”, powiedz: „teraz możemy iść do domu”. To niby niewielka różnica, a jednak pierwsze zdanie ma negatywny wydźwięk.
5. Nie wymuszaj na dziecku, żeby zaraz po przyjściu do domu opowiedziało, co wydarzyło się w przedszkolu – to powoduje niepotrzebny stres.
6. Jeśli dziecko przy pożegnaniu płacze, postaraj się, żeby przez kilka dni odprowadzał je do przedszkola tata lub inna osoba, którą dziecko zna.
7. Staraj się określać, kiedy przyjdiesz po dziecko, w miarę dokładnie: nie mów „przyjdę, kiedy skończę pracę”, ponieważ dziecko nie wie, o której godzinie rodzice kończą pracę. Lepiej powiedzieć: „odbiorę cię z przedszkola po obiedzie/po zupie”. Jest to dla dziecka dobra miara czasu gdyż wie, kiedy są posiłki. Najważniejsze jest to, by dotrzymywać słowa!
8. Nie okłamuj dziecka, bo następnym razem już nie uwierzy – zarówno co do długości pobytu, jak i pożegnania – nie wolno uciekać przed dzieckiem!!! Powiedz „Muszę już iść”, daj buziaka i odejdz.
9. Jak najczęściej zapewnij dziecko o Waszej miłości rodziców, używaj słowa - „kocham cię”, „będę tęskniła” – i to codziennie, nie skąpiąc pieszczot, pocałunków, gdyż dziecko powinno „widzieć, słyszeć i czuć, ,, że jest kochane.
10. Nie okazuj negatywnych emocji: nie płacz, nie wracaj pod drzwi, gdy słyszysz, że dziecko płacze. Takie zachowania są u dziecka rozpoczynającego

funkcjonowanie poza środowiskiem rodzinnym zupełnie normalne! Jednak kiedy zobaczy, że rodzic czuje się niepewnie w sytuacji pozostawiania go w przedszkolu, będzie miało wrażenie, że dzieje się coś złego, a to spotęguje stres.

11. Każde dziecko uspokaja się w zasadzie od razu po zamknięciu drzwi do sali, ponieważ absorbują je nowi koledzy, wielość zabawek, a życzliwa i uśmiechnięta pani zawsze dziecko przytuli, weźmie na kolana i uspokoi zajmując uwagę dziecka czymś miłym i pozytywnym.

12. Tłumacz dziecku, że reguły obowiązujące w przedszkolu są dobre. Dzieci lubią, gdy ich świat jest uporządkowany i ma swoją harmonię. Brak zasad i wymogów ze strony nauczyciela sprawia, że dziecko odczuwa chaos, a to powoduje brak poczucia stabilności i bezpieczeństwa w nowym miejscu.

13. Wszystkie wątpliwości lub pytania kieruj do nauczyciela. To osoba, która spędza z dzieckiem większość dnia więc doskonale je zna i jest kompetentna w swoim zawodzie. Na pewno uzyskasz pomoc i osiągniesz porozumienie. Dziecko widząc, że rodzice rozmawiają z nauczycielem, czuje się bezpieczne.

14. Dziecko ma prawo płakać – tak wyraża swój smutek, wyładowuje napięcie. Jeśli będzie płakało w domu, czy w przedszkolu przed rozstaniem – trzeba je przytulić, powiedzieć, że się go kocha i że odbierze się go zaraz po obiedzie.

PAMIĘTAJ ! ŻEGNAJ I WITAJ SWOJE DZIECKO ZAWSZE Z UŚMIECHEM

Należy zachęcać i motywować dziecko do :

- samodzielnego ubierania się w to, co nie stanowi dla dziecka problemu,
- zapinania guzików, wkładania butów zapinania bucików na „rzepy”,
- korzystania z toalety, używania papieru toaletowego,
- wycierania nosa w chusteczkę,

- samodzielnego mycia rąk,
- rysowania kredkami, farbami, zabaw plasteliną,
- spacerowania i nie używania wózka,
- spożywania posiłków samodzielnie,
- odstawienia kubeczków „niekapków”, smoczków, miksowanego jedzenia, to może przyczynić się do problemów ortodontycznych lub logopedycznych.
- do rozstania i nieobecności rodziców – zostawienie dziecka na dłużej u babci, cioci itp.

6.4 Sposoby ewaluacji

Ankieta dla rodziców oceniająca spotkania adaptacyjne ma charakter zmienny (np. w kolejnych latach realizacji programu).

DRODZY RODZICE!

Prosimy o dokonanie oceny spotkań adaptacyjnych dla dzieci nowoprzyjętych do naszego przedszkola. Wiedza i informacje zawarte w tej ankiecie, przyczynią się do wzbogacenia i usprawnienia spotkań adaptacyjnych w kolejnych latach. Z góry dziękujemy za przychylne podejście Państwa do naszej prośby.

ANKIETA

1. Czy braliście Państwo udział w spotkaniach adaptacyjnych? (proszę zakreślić właściwą odpowiedź):

- 1) Tak, we wszystkich,
- 2) Tak, okazjonalnie,
- 3) Nie, nie uczestniczyliśmy,

2. Czy Państwa dziecko chętnie przychodziło do przedszkola? (proszę zakreślić właściwą odpowiedź):

- 1) Tak
- 2) Nie
- 3) Częściowo
- 4) Nie wiem

3. Co najbardziej podobało się waszemu dziecku? (proszę napisać):

.....
.....
.....

4. Co najbardziej się Państwu podobało? (proszę napisać):

.....
.....
.....

5. Jak Państwo oceniacie odbyte spotkania adaptacyjne? (proszę zakreślić właściwą odpowiedź):

- 1) Dobre i potrzebne
- 2) Potrzebne dla mnie i mojego dziecka
- 3) Dobrze prowadzone
- 4) Słabe i niepotrzebne
- 5) Niczego nie dają
- 6) Nie mam zdania

6. Co według Państwa należałoby zmienić? (proszę napisać własne sugestie i propozycje):.....

.....
.....

Serdecznie dziękujemy!

Bibliografia:

1. Brich A., Malim T. – Psychologia rozwojowa w zarysie, PWN, Warszawa 1995.
2. Bogdanowicz M. – Psychologia kliniczna dziecka w wieku przedszkolnym, WSiP, Warszawa 1991.
3. Dudzińska I. (red) – Wychowanie i nauczanie w przedszkolu, WSiP, Warszawa 1983.
4. Fiedl J. - Moje dziecko idzie do przedszkola – Poradnik dla rodziców, Jedność, Kielce 2001.
5. Gruszczyk-Kolczyńska E. - Kłopoty adaptacyjne dzieci do przedszkola i jak można je zmniejszyć, Wychowanie w przedszkolu, RAEBE 1998 nr 12 (grudzień).
6. Gruszczyk-Kolczyńska E., Zielińska E. - Płaczę rozpaczam, gdy muszę iść do przedszkola – o kłopotach adaptacyjnych i o tym w jaki sposób można je zmniejszyć, Wychowanie w przedszkolu 2000 nr 10.
7. Gruszczyk-Kolczyńska E., Zielińska E. – Wspomaganie rozwoju umysłowego trzylatków i dzieci wolniej rozwijających się, WSiP, Warszawa 2000.
8. Harwas-Napierała B., Trempała J., Psychologia rozwoju człowieka, t.1, PWN
9. Kaiper M. – Przedszkole bliżej domu, Wychowanie przedszkolu 1984 nr 2
10. Kielar-Turska M. – Jak pomagać dziecku w poznawaniu świata, WSiP, Warszawa 1992
11. Kamińska M. (red) – Od noworodka do przedszkolaka, PZWL, Warszawa 1979.
12. Kupisiewicz C. – Podstawy dydaktyki ogólnej, PWN, Warszawa 1984.
13. Kristina K. S., Smeds M. B. - Pedagogika Montessori w przedszkolu i szkole, 2008.
14. Lee C., Wzrastanie i rozwój dziecka, WSiP
15. Lubowiecka J. – Przystosowanie psychospołeczne dziecka do przedszkola, WSiP, Warszawa 2000.
16. Matczak A., Wprowadzenie do psychologii, WSiP
17. Merton R. C. – Teoria socjologiczna i struktura społeczna, PWN warszawa 1982.
18. Okoń W. – Słownik Pedagogiczny, PWN Warszawa 1981.
19. Okoń W. – Zarys dydaktyki ogólnej. PZWS, Warszawa 1970.

20. Przetacznikowi M., Wiek przedszkolny, [w:] Psychologia rozwoju człowieka, pod red. M. Żebrowskiej, t. II, PWN
21. Sochaczewska G., Czynniki warunkujące przystosowanie dziecka do przedszkola, [w:] Rozwój i wychowanie dzieci w wieku przedszkolnym, pod red. B. Wilgockiej
22. Sperling A.P. – Psychologia, Zysk i S-ka, Poznań 1995.
23. Szurawska K. – Pomagamy
24. Tuner J.S., Helis D.B., Rozwój człowieka, WSiP